

Županja – oduvijek smo graničari stari

13. prosinca 2020.

Doznajemo kako je prije nekoliko godina postojala inicijativa od tadašnjeg saborskog zastupnika da se izgradi most za bicikliste, ali ideja nije zaživjela, jer se takva ideja nije svidjela gradonačelniku Županje. On je obrazloženje našao u mogućnosti problema prolaska mostom noću. „Ma, kakvi problemi i prelasci. Problemi su u tome što su oni neosjetljivi za male, a možda bi i Gradonačelnik trebao sjesti na bicikl, pa se uplašio šta će mu narod reći kad vidi kako vozi“, humoristično dobacuje naš sugovornik stari Đura.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Kada putnik namjernik iz Bosanske Posavine, iz Orašja krene prema Republici Hrvatskoj i nakon administrativnih obveza na granici stupi na tlo županjske općine, u prvi mah neće osjetiti svu toplinu koju ovaj slavonski kraj pruža putniku namjerniku. Tek ako slučajno ne uspije iz prve naći odredište svojega puta i kada bude morao otvoriti automobilski prozor i zatražiti pomoć u susretu s domaćim stanovnikom osjetit će pravu dobrodošlicu – svima i svakome. Iako se iza osmjeha uvijek krije radoznalost i oprez Županjci će vam pokazati put, reći sve što želite, poželjeti sve najbolje i nastaviti svoj put.

Stari Đura iz Bošnjaka kaže da se često dogodi da pješke krene od skretišta prema Županji ka granici s BiH te da ga ljudi pitaju kako do središta Županje ili njegovih Bošnjaka:

-Ja im uvijek odgovorim. Ako njima nije teško pitati, nije niti meni odgovoriti. Često su to jednostavna pitanja tipa: je li lijevo ili desno? Koliko se dugo treba voziti? A neki pitaju trebali plaćati parking. Ja svima njima lijepo odgovorim. Ponekad me iznenade neki s posebnom bojom kože, ali šta se tu može i oni su ljudi pa i njima kažem što me pitaju. Pokušam se nekako sporazumjeti i ako njihov jezik ne govorim. Kad takve sretnem odem u općinu i prijavim. Šta ja znam, zlu ne trebalo, oprezan je Đura i napominje kako je ovo županjsko područje u povijesti poznato kao graničarsko:

-Mi smo oduvijek graničari stari. Ima i ona poznata pjesma: "...Oduvijek smo graničari stari, branili smo most na rijeci Savi...". Ljudi su ovdje dolazili sa svih strana. U posljednje vrijeme većinom su to naša braća iz Bosne i Hercegovine. Poslije Drugog svjetskog rata najviše ih je dolazilo iz Orašja, ali između 60 i 90-tih godina ljudi su dolazili iz Orašja, Brčkog, Gradačca. Poravili su kuće i tu ostajali. Sad smo mi jedan narod. Jedan smo i bili.

Pitamo Đuru kakvi su odnosi na granici. Kako ljudi sve to podnose:

-U početku nije bilo lako. Jedan brat je ostao u Bosni, a drugi u Hrvatskoj i na kraju to su dvije države, ali kroz vrijeme smo se na sve navikli. Ti su ljudi polako svi odreda uzimali hrvatsko državljanstvo i sad je lakše. Mali je problem što na mostu zna nastati gužva, jer bude puno biciklista, a problem nije na najbolji način riješen, kaže naš sugovornik i poziva policajca da nam objasni što je najveći problem.

Vidimo da je policajac Bono naoružan informacijama, pa nam kaže da za obične ljude nikad nije bilo problema. Problemi nastanu ako netko pokuša ilegalno prijeći, a problem bicikla će se valjda nekako riješiti. Bilo je i nekih ideja, kaže policajac.

Doznajemo kako je prije nekoliko godina postojala inicijativa od tadašnjeg saborskog zastupnika da se izgradi most za bicikliste, ali ideja nije zaživjela, jer se takva ideja nije svidjela gradonačelniku Županje. On je obrazloženo našao u mogućnosti problema prolaska mostom noću. „Ma, kakvi problemi i prelasci. Problemi su u tome što su oni neosjetljivi za male, a možda bi i Gradonačelnik trebao sjesti na bicikl, pa se uplašio šta će mu narod reći kad vidi kako vozi“, humoristično dobacuje naš sugovornik stari Đura.

Njemu je kaže najteže što se Županja prazni. Kaže da ovako loše nije bilo nikada. Mladih ljudi nema, stari umiru. Zemlja sve bolja za obradu ali ju nema tko obrađivati:

-Slavonija je oduvijek bila hrvatska žitnica, a mi u Županji smo uvijek imali što ponuditi ostatku države. Šećer iz Sladorane sladio je život svima, a brojne parcele obradive zemlje su se obrađivale, jer je sve bilo organizirano. Danas nije tako. Često napadaju mlade zašto idu, a što bi djeca i bila tu. Nemaju za život, pa onda idu u kojekakve Irske, Njemačke, Amerike... Ja im kažem: „ Djeco, opet ćete se vi vratiti. Nema nigdje ljepše nego kod kuće, pa kad te i nevolje uhvate, kaže Đura Oršolić i napominje da je najgore bilo prije pet godina kada se dogodila ona nesretna poplava.

-Najgore je bilo našim ljudima iz Cvelferije: Gunja, Račinovci i Rajevo Selo bili su uništeni. Godinama su ti ljudi tražili odštetu, obećana im je, ali kako je isplaćivana oni sami znaju. Najviše bih volio kada bi dragi Bog dao svim našim ljudima da imaju dovoljno za sebe i da nikada ne moraju tražiti pomoć od države. Nema tu kruva, brate moj. Oni gledaju samo kolike će plaće imati, a narodu kako bude, žalosno govori naš sugovornik i pokazuje nam bivši ranč na kojem su se nekada uzgajali konji.

– Jednostavno, čovjek koji želi raditi ne može to učiniti. Kakve sve namete ljudima stavljaju ne isplati se. No, ovo malo ljudi što je ostalo ovdje u Županji živi nekako. Većina nas ima svoje okućnice, pa po onoj staroj: „Svoja kućica svoja slobodica“ i polako. Problem je kod onih koji su socijalni slučajevi pa nemaju niti ono osnovno.

Vrljeme je korone i Županja je prazna. Našem sugovorniku kažemo kako je sve prazno zbog korone, a on nam kaže kako bi vollo da dođemo kad ne budu na snazi epidemiološke mjere, pa ćemo vidjeti da razlike nema. Nema ljudi.

-Ma, što govorili oni iz općine kako bi prikazali da je u gradu više ljudi, istina je da nas nema, a moglo bi biti kada bi, prije svega, oni malo bolje radili svoj posao. Istina, nema se niti sredstava, ali onaj koji radi uvijek postigne što želi. Naša Slavonija je jako lijepa, a u njoj Županja na granici prelijepa. Bogati smo zemljom. Tu nam je Sava i još nekoliko manjih rječica. Imamo nešto i školovanih mladih ljudi. Ma, možemo ako hoćemo, zaključuje 85-godišnji Đura iz Bošnjaka kod Županje.

Noć je. Ostavljamo Županju mraku i polako se vraćamo za Zagreb, očekujući da sutra svane novi dan s novim ljepšim vijestima sa granice.